Henryk Sienkiewicz (1846-1916)

Henryk Sienkiewicz urodził się w Woli Okrzejskiej w 1846 roku, zmarł w Vavey (Szwajcaria) w 1916 roku. Matka chciała aby syn został lekarzem, ale Henryk, student Szkoły Głównej, przeniósł się na wydział filologiczny. Ciężkie warunki materialne zmusiły go do przerwania studiów i rozpoczęcia pracy w warszawskich gazetach. Zainteresowanie czytelników wzbudziły jego reportaże z podróży po Ameryce gdzie udał się w 1876 roku w towarzystwie słynnej aktorki, Heleny Modrzejewskiej.

W wieku 35 lat ożenił się z Marią Szetkiewicz. Żona chorowała na gruźlicę i ratowanie jej zdrowia wymagało pobytu w sanatoriach. Kuracja nie pomogła, żona wkrótce zmarła pozostawiając dwoje dzieci.
Początkowo powieściopisarz i nowelista uzywał pseudonimu Litwos. Nowele: “Szkice węglem”, “Janko Muzykant”, “Za chlebem” - powstały w 1880 roku, “Latarnik” - w 1882 roku. Sławę przyniosły mu powieści historyczne: Trylogia “Ogniem i mieczem”, “Potop”, “Pan Wołodyjowski”, którą pisarz stworzył w latach 1884, 1886 i 1888, oraz “Krzyżacy” (1900).

Sienkiewicz jest laureatem nagrody Nobla z 1905 roku, którą otrzymał za powieść “Quo Vadis?” napisaną w 1896 roku. Powieść tę przetłumaczono na ponad 50 języków oraz wielokrotnie filmowano. Opisując realia starożytnego Rzymu wykorzystywał wspomnienia z własnych pobytów w stolicy Włoch, po której oprowadzał go mieszkający tam znakomity malarz Henryk Siemiradzki, specjalizujący się w obrazach nawiązujących swą tematyką do starożytności. Z kolei powieść dla dzieci i młodzieży “W pustyni w puszczy”, powstała ostatecznie w 1911 roku, jest efektem jego podróży reporterskiej po Afryce, którą odbył w grudniu 1890 roku.
Powieści współczesne: “Bez dogmatu” (1891), “Rodzina Połanieckich” (1895), “Wiry” (1910) miały mniejsze powodzenie. Po wybuchu I wojny światowej mieszkał w Szwajcarii, gdzie organizował pomoc ofiarom wojny w Polsce.

****

Naszego laureata Nagrody Nobla z 1905 roku uhonorowali Szwedzi. Na znaczku poczty szwedzkiej z 1965 roku przedstawiono go razem z laureatem w dziedzinie medycyny - Robertem Kochem.

W ojczyźnie pierwszy raz pojawił się na znaczku pocztowym we wrześniu 1928 roku. Projekt niebieskiego znaczka o wartości nominalnej 15 groszy rytował w drewnie E. Gasparini. Znaczek wydano w olbrzymim, łącznym nakładzie 190 milionów sztuk. Wycofany z użycia został 1 czerwca 1936 roku.

W Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Henryk Sienkiewicz także trafiał na znaczki pocztowe. 30 marca 1966 roku wydano znaczek przypominający o 50 rocznicy śmierci pisarza. Znaczek zaprojektował T. Michaluk, rytował E. Tirdiszek. Nakład wyniósł 6 milionów 960 tysięcy sztuk.

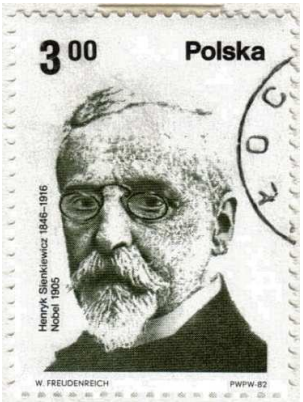

Z kolei 10 maja 1982 roku ukazała się seria złożo-na z 4 znaczków przedstawiających polskich laureatów Nagrody Nobla. Wśród nich znalazł się znaczek widoczny obok, wydrukowany w nakładzie 6 milionów sztuk.
Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury Sienkiewicz otrzymał za “Quo Vadis?”. Twórcą najlepszej, jak dotąd, adaptacji filmowej tego dzieła jest Jerzy Kawalerowicz, który przeniósł je na ekrany kin w 2001 roku. Wydarzenie to upamiętnia okolicznościowy bloczek filatelistyczny, prezentowany poniżej.

Wydając w maju 1992 roku znaczki poświęcone Światowej Wystawie EXPO'92 w Sewilli Poczta Polska przypomniała o naszym wkładzie do światowej nauki i kultury, pokazując na swych znaczkach jej najwybitniejszych przedstawicieli. Obok widoczny jest jeden ze znaczków tej serii poświęcony Sienkiewiczowi. Na pozostałych znaczkach przedstawiono Marię Curie, Kopernika, Chopina i Kazimierza Funka.
Warto zwrócić uwagę na nominalną cenę znaczka - 2,5 tysiąca złotych. W Polsce w tym czasie szalała hiperinflacja, najniższym nominałem występującym w powszechnym obiegu był banknot 50 zł. Dopiero denominacja z 1995 roku zmieniła sytuację.